

Tekijä Elina Kotimäki			
Työn nimi Saamelaisen Hans Niiles Pieskin elämäkerta. Elämänhallinnan ja identiteetin rakentuminen kerronnan kautta			
Oppiaine Saamelainen kulttuuri	Työn laji pro gradu	Aika Toukokuu 2011	Sivumäärä 74
Tiivistelmä			
<p>Tutkimuksessa kuvataan ikääntyneen saamelaismiehen elämäkokemuksia ja niistä kertomista. Tutkimuskohteena on vuonna 1917 syntyneen karigasniemeläisen Hans Niiles Pieskin elämä lapsuudesta sotavuosiin saakka. Tutkimusaineistona on käytetty Pieskistä vuonna 1995 tehtyä haastattelua. Haastattelu on peräisin Saamelaisen kulttuuriarkiston kokoelmista. Kokoelma kuuluu Oulun yliopiston Giellagas-instituutin arkistoon.</p> <p>Tutkimus on narratiivista elämäkertatutkimusta. Aihetta tutkitaan sekä Pieskin elämäkerran että siihen kuuluvien hänen itse kertomiensa kertomusten avulla. Tutkimuksessa kysytään mitä Hans Niiles Pieski kertoo elämästään ja miten hän siitä kertoo. Näiden kysymysten avulla pyritään vastaamaan varsinaiseen pääkysymykseen miten Pieskin elämänhallinta ja identiteetti kerronnassa rakentuivat.</p> <p>Aineiston analyysissä on käytetty temaattista luentaa elämäkerrallisessa osuudessa. Tarkasteltaessa Pieskin kertomia kertomuksia aineistoanalyysissä on hyödynnetty sosiolingvisti William Labovin kerrontaskeemamallia. Aineistosta valitut kolme kertomusta on sijoitettu kerrontaskeemamalliin analysoiden niitä yksityiskohtien analyysillä. Huomiota analyysissä on kiinnitetty sekä kertomusten muotoon että sisältöön.</p> <p>Pieskin elämänhallinta ja identiteetti rakentuvat kerronnassa perinteisen saamelaisen kasvatuksen myötä saatuihin oppeihin. Perinteisen saamelaisen kasvatuksen mukaisesti kasvatuksen tavoite on kasvattaa lapsi itsenäiseksi ja pärjäämään elämässään. Keskeinen elämänhallinnan keino Pieskillä on selviytyminen. Pieskin identiteetin rakentumiseen vaikuttava tekijä on myös saamelainen yhteisö. Hänen identiteettinsä rakentuu suhteessa lähiympäristöön.</p> <p>Pieskin kerronnasta löytyy selvä kehityskaari. Kertoessaan lapsuudesta ja nuoruudesta hän kuvaa niitä itsenäistymisen ja pärjäämisen kautta. Luontoon liittyvä puhe on hänellä osaamisen tematiikkaa. Luonnossa osaaminen liittyy hänellä erityisesti erätaitoihin ja luontaiselinkeinojen parissa toimimiseen. Kerronta armeijasta ja sodasta on Pieskillä puhetta selviytymisestä ja sopeutumisesta. Sodassa konkretisoituvat hänen aiempien elämänvaiheidensa pärjäämiskokemukset ja luonnossa osaaminen.</p> <p>Usein kasvatuksessa korostetaan mallia, jonka mukaan isät opettavat poikiaan ja opit siirtyvät siten isältä pojalle. Pieskin kerronnassa äidin rooli näyttyy kuitenkin merkittävämpänä kuin isän rooli. Pieskin elämänhallinta rakentuu äidin ohjeiden mukaisesti. Tutkimus haastaa totutun käsityksen mieskeskeisestä sukupuolijärjestelmästä ja siihen liittyvästä työnjaon mallista.</p> <p>Avainsanat: Elämäkerta, kertomus, saamelainen kasvatusta, elämänhallinta, identiteetti.</p>			
Muita tietoja			